

Khall 29.08.2022 § 236
558/10.00.00/2022

Valmistelija: maankäyttöinsinööri Teijo Taipale, puh. 040-7521901

Oikaisuvaatimus saapunut 26.6.2022:

”Jätän oikaisuvaatimuksen otsikossa mainittuun Jämsän kaupunginhallituksen 6.6.22 kokouksen §:ään 169.

Mielestäni äänestyspäättös ei vastaa kuntalain (410/2015) 22 §:ssä säädettyä kuntalaisten oikeutta osallistua kunnan toimintaan.

Lokakuussa teamsissa kuntalaisille järjestetty suunnitelman esittely ja myöhemmin annettu lausuntomahdollisuus vastaa ehkä kuulemisen muodollisia vaatimuksia. Mitään todellista kuntalaisten mielipiteen kuulemista ei ole se, että runsas määrä mielipiteitä jätetään ainoastaan pöytäkirjan liitteeksi. Kuntalaiset tunsivat huolta ympäristökadosta ja lisääntyvän puunkorjuun aiheuttamasta vaikutusta niin lyhyen kuin pitkän aikavälin hiilivarastoihin. Tätä huolta ei saa aliarvioida.

Äänestyksen hävinnyt pohjaesitys olisi huomioinut myös kuntalaisten kuulemisen. Äänestystulos edustaa mielestäni puhdasta näennäisdemokratiaa eikä aitoa osallistamista.

Julkisuudessa on korostettu metsäsuunnitelma olevan vain suunnitelma ja tapauskohtaisesti voidaan tehdä päätöksiä. Hyvin suunniteltu on puoliksi tehty ja suunnitelma ohjaa tekoja. Suunnitelma ei ehdota yhtään ainoaa suojelualuetta yli 1900 ha metsävarannon Jämsään. Ihmettelen myös, miten muutenkin kiireisellä elinvoimatoimella on resursseja järjestää tapauskohtaisia kuulemisia ja tupailtoja vastaamaan jätettyjen kommenttien ja lausuntojen määrää.”

Kaupunginhallitus on hyväksynyt 6.6.2022 (169 §) Jämsän kaupungin metsäsuunnitelman vuosille 2022-2031.

Kuntalain 134 §:n mukaan kunnanhallituksen päätökseen tyytymätön saa hakea siihen oikaisua päätöksen tehneeltä toimielimeltä. Päätökseen tyytymätön saa tehdä oikaisuvaatimuksen sekä tarkoituksenmukaisuus- että laillisuusperusteella. Oikaisuvaatimus on tehtävä 14 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista. Kuntalain 140 §:n mukaan kunnan jäsenen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon seitsemän päivän kuluttua siitä, kun pöytäkirja on nähtävänä yleisessä tietoverkossa

Saara Peutere-Heikan tekemä oikaisuvaatimus on saapunut määräajassa.

Hallintolain (434/2003) 49 g §:n mukaan otettuaan oikaisuvaatimuksen tutkittavakseen viranomainen voi muuttaa hallintopäätöstä, kumota

päätöksen tai hylätä oikaisuvaatimuksen. Oikaisuvaatimus päätös on perusteltava. Oikaisuvaatimusta käsittelevä viranomaislainen käsittelee tehdyn oikaisuvaatimuksen, eikä koko asiaa, jota oikaisuvaatimus koskee.

Vastaus tehtyyn oikaisuvaatimukseen:

Metsälain (1093/1996) 4 a § (20.12.2013/1085) mukaan metsäsuunnitelmalla tarkoitetaan metsänomistajan yhden tai useamman metsäkiinteistön metsien puuvaroja ja tilaa, luontoarvoja sekä hoitoa ja käyttöä koskevaa ajantasaista suunnitelmaa. Metsäsuunnitelmassa esitetyt toimenpiteet eivät saa olla suunnitelman laatimisajankohtana voimassa olevien metsien hoitoa ja käyttöä koskevien säännösten vastaisia.

Jämsän kaupungin metsäsuunnitelman laatijaksi on elinvoimajohtajan päätöksellä 25.1.2021 § 5 valittu 22.12.2020 – 14.1.2021 järjestetyn tarjouskilpailun perusteella kokonaistaloudellisesta hinta-laatusuhteeltaan parhaan tarjouksen tehnyt Metsä-avain Oy. Valintakriteereissä oli painotettu tarjoushintaa, henkilöstön pätevyyttä ja referenssejä.

Metsäsuunnitelman maastotyön suorittivat vuoden 2021 touko-lokakuun aikana metsäasiantuntijat Seppo Rautio ja Elmeri Jurvanen. Työn toteutusta valvoivat metsänhoitajat Petteri Mönkkönen ja Akseli Juurinen. Suunnitelma on laadittu käyttäen ForestKIT -sovellusta, joka on Tapio Oy:n ja Simosol Oy:n metsä-suunnitteluun ja metsävarojen hallintaan kehittämä järjestelmä.

Saara Peutere-Heikka on esittänyt oikaisuvaatimuksessaan seuraavat väittämät 1-5:

- 1. ”Mielestäni äänestys päätös ei vastaa kuntalain (410/2015) 22 §:ssä säädettyä kuntalaisten oikeutta osallistua kunnan toimintaan.”**

Kuntalain (410/2015) 22 § (8.2.2019/175) mukaan ”kunnan asukkailla ja palvelujen käyttäjillä on oikeus osallistua ja vaikuttaa kunnan toimintaan. Valtuuston on pidettävä huolta monipuolisista ja vaikuttavista osallistumisen ja vaikuttamisen mahdollisuuksista ja menetelmistä.

Osallistumista ja vaikuttamista voidaan edistää erityisesti:

- 1) järjestämällä keskustelu- ja kuulemistilaisuuksia sekä kuntalaisraateja;*
- 2) selvittämällä asukkaiden ja kunnassa säännönmukaisesti tai pitempiaikaisesti asuvien tai oleskelevien palvelujen käyttäjien mielipiteitä ennen päätöksentekoa;*
- 3) valitsemalla palvelujen käyttäjien edustajia kunnan toimielimiin;*
- 4) järjestämällä mahdollisuuksia osallistua kunnan talouden suunnitteluun;*

5) suunnittelemalla ja kehittämällä palveluja yhdessä palvelujen käyttäjien kanssa;

6) tukemalla asukkaiden, järjestöjen ja muiden yhteisöjen oma-aloitteista asioiden suunnittelua ja valmistelua.”

Kuntalain 22 §:ssä säädetään siitä, että kunnan on turvattava kuntalaisten osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuudet kunnan toimintaa suunniteltaessa ja toteutettaessa. Kyseinen säännös kuitenkin jättää kunnan omaan harkintavaltaan, kuinka se tosiasiaassa toteuttaa kuntalaisten vaikuttamismahdollisuudet.

Jämsän kaupungin metsäsuunnitelmaan laatimiseksi tehtyjen maastoinventointien tuloksia ja kaupungin metsien tilaa esiteltiin yleisölle avoimessa verkkotilaisuudessa 29.9.2021. Korona-epidemiatilanteesta johtuen yleisötilaisuuden muunlainen järjestäminen ei ollut mahdollista. (Kuntalaki 22 § kohta 1)

Metsäsuunnitelma-aineisto on toimitettu Jämsän kaupungin käyttöön painettuna versiona sekä sähköisenä metsätietostandardin mukaisina siirtotiedostoina. Yli 1000-sivuisen suunnitelma-aineiston havainnollistamiseksi ja sen esittämiseksi julkisesti tietoverkossa laadittiin erillinen karttapohjainen verkkosovellus, johon vietiin suunnitelmaan sisältyvät ajantasaiset metsävaratiedot sekä metsäsuunnitelmaan merkityt toimenpide-ehdotukset. Verkkosovellukseen toteutettiin myös karttasijaintiin perustuva kommentointimahdollisuus. (Kuntalaki 22 § kohta 2)

Metsäsuunnitelman painettu versio ja karttapohjainen verkkosovellus olivat julkisesti nähtävillä 24.3.-8.4.2022. Suunnitelma-aineiston nähtävillä olemisesta sekä mahdollisuudesta aineiston kommentoimiseen ja kirjallisten muistutusten jättämiseen ilmoitettiin Jämsän kaupungin verkkosivuilla ajankohtaista palstalla sekä kaupunkilehti Vekkarissa 23.3.2022 julkaistulla kuulutuksella. (Kuntalaki 22 § kohta 2)

Nähtävillä olleesta suunnitelma-aineistosta jätetyt kommentit, mielipiteet ja muistutukset on viety sellaisenaan, täysin referoimattomina, päätöksenteon liiteaineistossa elinvoimalautakunnan ja kaupunginhallituksen jäsenille tiedoksi. Muistutuksissa esille tulleeisiin merkityksellisiin asioihin on vastattu päätösasian valmistelutekstin kommentteissa 1-15. (Kuntalaki 22 § kohta 2)

Paikkaan (kiinteistö tai metsäkuvio) yksilöitävissä olevat kuntalaisten jättämät kommentit ja muistutukset on otettu huomioon. Ne tullaan viemään lisätietoina ForestKIT-järjestelmässä ylläpidettävään sähköiseen metsäsuunnitelmaan, jolloin ne voidaan ottaa huomioon suunnitelmakaudella ja myös sen jälkeen tehtävien metsänhoitotoimenpiteiden toteutuksen suunnittelussa. Lisäksi ajantasainen metsävaratieto tullaan julkaisemaan erillisenä karttatasona Jämsän kaupungin karttapalvelussa. Avoin paikkatieto auttaa kuntalaisia

hyödyntämään mm. metsien virkistysmahdollisuuksia. (Kuntalaki 22 § kohdat 2 ja 5)

2. ”Kuntalaiset tunsivat huolta ympäristökadosta ja lisääntyvän puunkorjuun aiheuttamasta vaikutusta niin lyhyen kuin pitkän aikavälin hiilivarastoihin. Tätä huolta ei saa aliarvioida.”

Ajankohtainen ilmastomuutoksen torjuntaan liittyvä hiilensidontanäkökulma on huomioitu metsäsuunnitelmassa siten, että toimenpide-ehdotukset ovat kestävästä metsätalouden mukaisia ja puuston kasvua edistäviä. Terve ja kasvava puusto sitoo hiiltä, joten metsänuudistamisen onnistuminen ja hyvä metsänhoito ovat hiilensidonnan kannalta erittäin tärkeitä. Lisäksi metsätalouden hiilensidontaan vaikuttaa merkittävästi lopputuotteiden hiilenkierto ja fossiilisten raaka-aineiden korvaaminen puulla. Puutuotteet kuten rakentamiseen käytettävä sahatavara ja puulevyt sitovat hiiltä monia kymmeniä vuosia. Fossiilisista polttoaineista luovuttaessa puun energiakäytöllä on suuri merkitys.

Metsäsuunnitelman tarkoituksena on mm. tunnistaa luontoarvot, erityisesti metsälain 10 §:n perusteella jo muutenkin suojellut erityisen arvokkaat elinympäristöt. Metsäsuunnitelman ohella metsien käyttöä ohjataan monipuolisesti myös kansallisella lainsäädännöllä - mm. metsälaki 1093/1996, laki metsätuhojen torjunnasta 1087/2013, laki metsätuhojen torjunnasta annetun lain muuttamisesta ja väliaikaisesta muuttamisesta 1168/2021, riistavahinkolaki 105/2009, luonnonsuojelulaki 1096/1996, yksityistielaki 560/2018, maankäyttö- ja rakennuslaki 132/1999, vesilaki 587/2011 ja muinaismuistolaki 295/1963. Voimassa olevia säädöksiä ja metsäsertifikaatin sääntöjä noudattamalla varmistetaan erityisen tärkeiden elinympäristöjen, virkistys- ja suojeluarvojen sekä luonnon monimuotoisuuden säilyvyys.

3. ”Äänestystulos edustaa mielestäni puhdasta näennäisdemokratiaa eikä aitoa osallistamista.”

Metsäsuunnitelmasta on päätetty voimassa olevan lainsäädännön mukaisesti toimivaltaisessa toimitilassa. Äänestykset kuuluvat kunnalliseen päätöksentekoon.

Kuntalain (410/2015) 104 § mukaan: ”Jos toimitilassa on asiasta yksimielinen tai vastaehdotusta ei ole kannatettu, puheenjohtaja toteaa päätöksen. Muussa tapauksessa puheenjohtaja toteaa ehdotukset, joita ei kannatuksen puuttuessa oteta äänestettäviksi, ja ehdotukset, joista äänestetään. Puheenjohtaja saattaa toimitilassa hyväksyttäväksi äänestystavan ja, jos äänestyksiä on toimitettava useampia, äänestysjärjestyksen sekä tekee äänestysesityksen siten, että vastaus ”jaa” tai ”ei” ilmaisee kannanoton ehdotukseen.

Äänestys toimitetaan avoimesti. Päätökseksi tulee ehdotus, joka on saanut eniten ääniä, tai äänten mennessä tasan ehdotus, jota puheenjohtaja on äänestänyt.”

4. "Suunnitelma ei ehdota yhtään ainoaa suojelualuetta yli 1900 ha metsävarannon Jämsään."

Metsäsuunnitelman tarkoituksena ei varsinaisesti ole suojelualueiden esittäminen, ellei erityisiä ja laaja-alaisia suojeluperusteita todeta metsävarojen inventoinnin aikana. Pinta-alaltaan vähäiset erityisiä suojeluarvoja sisältävät metsäkuviot jätetään metsänkäsitteilytoimenpiteiden ulkopuolelle jo voimassa olevien säädösten sekä metsäsertifikaatin säännösten perusteella ilman erillistä suojelupäätöstäkin.

Esityksiä suojelualueiden perustamiseksi on mahdollista tehdä myös metsäsuunnitelmasta erillisenä, kuten mm. Linnasenvuoren alueen osalta on jo toimittu. Metsävaratietojen avoin julkaiseminen karttapalvelussa helpottaa myös metsien suojeluperusteiden tunnistamista.

5. "Ihmettelen myös, miten muutenkin kiireisellä elinvoimatoimella on resursseja järjestää tapauskohtaisia kuulemisia ja tupailtoja vastaamaan jätettyjen kommenttien ja lausuntojen määrää."

Metsäsuunnitelmasta jätettyjen kommenttien ja muistutusten perusteella "tupailltojen" järjestämistä voidaan kohdentaa niille alueille, joita kuntalaiset ovat pitäneet mm. virkistyskäytön, asumisviihtyvyyden tai suojeluarvojen kannalta tärkeinä.

Yhteenvetona Saara Peutere-Heikan oikaisuvaatimuksen johdosta voidaan todeta, että:

Jämsän kaupungin metsäsuunnitelma 2022-2031 on laadittu 29.3.2021 allekirjoitetun Jämsän kaupungin ja Metsäavain Oy:n välisen hankintasopimuksen sekä metsälain 4 a § mukaisesti. Metsäsuunnitelman laatijalla on ollut riittävä asiantuntemus ja osaaminen myös metsäekologian osa-alueelta. Biologin toimesta tehtäviä tarkempia luontoselvityksiä tai lajistokartoituksia ei ole edellytetty tehtäväksi.

Metsäsuunnitelmassa esitetyt toimenpiteet eivät ole voimassa olevien metsien hoitoa ja käyttöä koskevien säännösten vastaisia.

Metsäsuunnitelman valmistelussa ja sen hyväksymistä koskevassa päätöksenteossa on noudatettu kaikilta osin kuntalain (410/2015) säädöksiä.

Toimivalta, johon päätös perustuu:
Hallintosääntö 25 § Kaupunginhallituksen tehtävät ja toimivalta
Kuntalaki 134 §

Kaupunginhallitus päättää, että

1. se hyväksyy oikaisuvaatimuksen kuntalaisten kuulemisen osalta tarkoituksenmukaisuusperusteella ja päättää palauttaa asian valmisteluun metsäsuunnitelmaan jätettyihin kommentteihin ja muistutuksiin vastaamiseksi.
2. Muilta osin oikaisuvaatimus hylätään perusteettomana esittelytekstissä mainituin perusteluin.

Päätös

Keskustelun aikana Mika Kyrö teki esittelijän ehdotuksesta poikkeavan esityksen:

Kaupunginhallitus päättää, että oikaisuvaatimus hylätään.

Mika Kyrön esitystä kannattivat Lotta Ahola, Joni Frisk, Merja Lahtinen ja Antti Lähdesmäki.

Koska oli tehty esittelijän ehdotuksesta poikkeava kannatettu esitys, suoritettiin äänestys. Äänestystavaksi päätettiin kättennostoäänestys.

Äänestyksessä esittelijän ehdotus sai neljä (4) ääntä (Jorma Poti, Jukka Haaparanta, Ulla Patronen, Sanna Rajala). Mika Kyrön esitys sai viisi (5) ääntä (Mika Kyrö, Lotta Ahola, Joni Frisk, Merja Lahtinen, Antti Lähdesmäki).

Puheenjohtaja totesi äänestyksen tuloksena, että äänin 4-5 Mika Kyrön esitys tuli kaupunginhallituksen päätökseksi.